

Voor bedrijven | Werk veilig

Veilig werken met kwartsstof

Werk veilig. Houd plezier. Kijk vooruit.

BIJNA IEDEREEN IN DE BOUW HEEFT TE MAKEN MET STOF. BIJ BOUWWERKZAAMHEDEN KOMT NU EENMAAL STOF VRIJ. HET INADEMEN VAN STOF IS NOOIT PRETTIG, MAAR AAN HET INADEMEN VAN KWARTSTOF ZITTEN GROTE RISICO'S VOOR JE GEZONDHEID. VEEL WERKNEMERS IN DE BOUW HEBBEN DAGELIJKS TE MAKEN MET KWARTSSTOF EN GEVEN AAN HIER LAST VAN TE HEBBEN.

Jij hebt als werkgever de 'schone' taak om ervoor te zorgen dat jouw werknemers zo veilig en gezond mogelijk werken. Deze folder gaat in op de gevaren van kwartsstof en de maatregelen die je kunt nemen om de blootstelling aan kwartsstof te verminderen.

Wanneer lopen mijn werknemers risico?

Kwartsstof is heel fijn stof, het is niet of nauwelijks te zien. Iedere mate van blootstelling aan kwartsstof is schadelijk voor je gezondheid. Je riskeert een forse boete als je niet voldoende maatregelen neemt om jouw medewerkers te beschermen tegen kwartsstof.

Kwarts

Kwarts zit in zand en in natuurlijke gesteenten, dus in veel bouwmaterialen. Voorbeelden van materialen waar kwarts in zit zijn mortel, cement, betonsteen, composietsteen (kwartscomposiet), graniet, kwartsiet, keramische blokken, zandsteen en kalkzandsteen. Dit zijn materialen waar je veel mee werkt.

Kwartsstof en de gevolgen

Bij het bewerken van kwartshoudend materiaal komt kwartsstof vrij. Denk aan zagen, schuren, boren en frezen.

Kwartsstof bestaat uit hele kleine onoplosbare stofdeeltjes die diep in je longen terechtkomen. Diep in je longen kunnen de stofdeeltjes ontstekingen en littekenweefsel veroorzaken. Dit wordt ook wel silicose of stoflong genoemd. Het longweefsel wordt dan minder elastisch waardoor je bij inspanning kortademig en benauwd wordt, je gaat hoesten en hebt last van pijn op de borst.

Het inademen van kwartsstof kan ook leiden tot longkanker. De klachten die je kan krijgen door longkanker lijken op die van silicose. Bloed ophoesten is een alarmsignaal voor longkanker.

Hoesten en pijn op de borst zijn veelgehoorde klachten.

Hoe meer stof je inademt, hoe meer schade er ontstaat en die schade is niet meer te herstellen. Het verraderlijke is dat je er in eerste instantie niet eens zoveel van merkt, pas op latere leeftijd krijg je er echt last van. Het lijkt zo onschuldig, maar dat is het dus niet!

Wat kan ik doen om mijn werknemers te beschermen tegen kwartsstof

Voor het kiezen van maatregelen om blootstelling aan stof te verminderen, zijn in de Arbowet regels opgenomen. Stof moet zo veel mogelijk bij de bron worden bestreden. Als dat niet of niet voldoende kan, mogen er andere maatregelen worden getroffen. Gebruik waar mogelijk materialen waar zo min mogelijk kwarts in zit.

Neem maatregelen in de juiste volgorde

Bescherm je werknemers door de arbeidshygiënische strategie te volgen. Neem maatregelen volgens onderstaande stappen. Doe dat in volgorde van 1 naar 11.

1. Laat materialen zo veel mogelijk op maat aanleveren.
2. Kies voor manieren van werken waarbij weinig stof vrijkomt. Bijvoorbeeld knippen in plaats van zagen.
3. Laat jouw werknemers werken met goede

apparatuur met afzuiging en/of watertoevoer waarbij de afzuiging goed aansluit op het werkvlak.

4. Bij het boren van enkele gaten per dag kan een boormachine met geïntegreerde afzuiging worden gebruikt.
5. Werk zoveel mogelijk buiten. Als dat niet kan, zorg dan voor voldoende ventilatie.
6. Stel een industriële stofzuiger beschikbaar om koelwater en kwartsbevattend gruis directop te ruimen, zodat het niet opdroogt en weer opwaait.
7. Laat werkzaamheden waarbij stof vrijkomt zo veel mogelijk in een aparte ruimte uitvoeren, zodat anderen er geen last van hebben.
8. Geef jouw werknemers voorlichting en instructie over:
 - de gevaren van kwartsstof;
 - methoden om zo stofvrij mogelijk te kunnen werken;
 - apparatuur met afzuiging en/of watertoevoer;
 - het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen.
9. Voorzie jouw werknemers van de juiste ademhalingsbescherming:
 - P2-filter in combinatie met afzuiging of nat werken;
 - P3-filter voorzien van aangeblazen lucht als afzuiging of nat werken niet mogelijk zijn.
10. Zie toe op goed gebruik van beschermingsmiddelen en hulpstukken.
11. Organiseer regelmatig een inspectie van apparaten en machines.

Meer weten?

Op de website www.stofvrijwerken.tno.nl vind je informatie over de juiste stofafzuiging voor je gereedschap. Op www.volandis.nl kun je het Handboek Arbeidsmiddelen downloaden, waarmee je zelf materieel en gereedschap kunt keuren.

Voor meer informatie over gezond en veilig werken kijk je op www.volandis.nl of stuur een e-mail naar info@volandis.nl.

Wij zijn kennis- en adviescentrum Volandis. We bouwen aan een gezonde en bloeiende bouw- en infrasector. Waarin mensen veilig werken. Plezier houden in hun werk. En op tijd vooruit kijken. Dat is goed voor iedereen: werknemer, werkgever én opdrachtgever. Want gezonde en gemotiveerde mensen halen de beste resultaten. We dagen je uit hier zélf actief mee aan de slag te gaan. Weet hoe je bezig bent. En waar je naartoe werkt. Merk het zelf: bewust werken wérkt.

Volandis is een organisatie van:

Aan de tot standkoming van deze publicatie is de grootst mogelijke zorg besteed.
Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend.

Volandis

Ceintuurbaan 2
3847 LG Harderwijk
Postbus 85
3840 AB Harderwijk

0341 499 299
info@volandis.nl

volandis.nl